

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1996-1997

4 december 1996

ONTWERP VAN DECREET

basisonderwijs

AMENDEMENTEN

Zie :

451 (1996-1997)

- Nr. 1 : Ontwerp van decreet
- Nr. 2 : Amendementen

Artikel 25**AMENDEMENTEN**

voorgesteld door de heren Ludo Sannen,
Kris Van Dijck en Karel De Gucht

A. In § 1 het tweede lid schrappen.**B. In § 1, derde lid, 1° vervangen door wat volgt :**

"1° op verzoek van ouders die onderwijs wensen in een vrije keuze school en dat binnen een afstand van vier kilometer niet vinden, hetzij een vrije keuze school in de financierings- of subsidiëringsregeling op te nemen, hetzij tussen te komen in de kosten van het vervoer naar een vrije keuze school ;".

C. In § 2 op de eerste, tweede en derde regel de woorden "Opdat de Gemeenschap de in § 1, 1° en 2° bedoelde verplichting om een officiële of een vrije school" vervangen door de woorden "Opdat de Gemeenschap de in § 1, 1° bedoelde verplichting om een vrije keuze school".

VERANTWOORDING

Het is niet belangrijk of het een officiële dan wel een vrije school is. Niet wie het onderwijs organiseert is belangrijk, wel welk onderwijs er georganiseerd wordt. Het is de verantwoordelijkheid van de overheid om er voor te zorgen dat elk kind binnen een afstand van vier kilometer onderwijs aangeboden krijgt dat dit kind en de ouders ervan respecteert in hun religieuze of levensbeschouwelijke keuze. De overheid moet er dus voor zorgen dat er een school is die openstaat voor alle leerlingen, ongeacht de ideologische, filosofische of godsdienstige opvattingen van de ouders en leerlingen en hierdoor haar open karakter bevestigt. Dit wordt dan een "vrije keuze" school genoemd.

Ludo SANNEN
Kris VAN DIJCK
Karel DE GUCHT

Artikel 31**AMENDEMENTEN**

voorgesteld door de heren Karel De Gucht,
Kris Van Dijck en Ludo Sannen

A. In hoofddorde :**Paragraaf twee schrappen.****VERANTWOORDING**

In deze paragraaf wordt het recht van een schoolbestuur van het gesubsidieerd vrij onderwijs om een inschrijving van een leerling "om andere redenen" dan deze van paragraaf één geschrapt.

De bewoordingen "andere redenen" met als grens "criteria die onbetamelijk zijn", zijn zowel in se als legistiek – door geen enkele specificering te voorzien, noch in het ontwerp, noch in de memorie van toelichting – bijzonder vaag, waardoor de algemene en oorspronkelijke rechtsnorm van artikel 31, paragraaf 2 eigenlijk neerkomt op een rechtsregel die aanleiding kan geven tot de meest uiteenlopende interpretaties, zowel door de betrokken schoolbesturen als door de rechtspraak, zonder dat de geest van het decreet en de bedoeling van de decreetgever kunnen worden getoetst ten gevolge van de absentie ervan.

Door deze vaagheid neemt de decreetgever zijn verantwoordelijkheid niet op en schuift hij het probleem door naar de rechtspraak. Hierdoor creëert men een voedingsbodem voor rechtsgedingen waarin de belanghebbende – een kind – het zwakst staat. Het behoeft dan ook geen betoog dat vele maatschappelijk zwakkere ouders, gelet op de niet-onaanzienlijke gerechtskosten, aan hun rechten zullen verzuken.

Dergelijk weigeringsrecht op basis van vage criteria kan strijdig zijn met de basisbeginselen van de democratie, de Grondwet, de fundamentele rechten en vrijheden, het verbod van discriminatie en de rechten van het kind, zoals bepaald in de internationale verdragen die ons land binden en in de interne rechtsorde zijn opgenomen, totdat een rechter formeel die strijdigheid vaststelt. Het is dan ook zeer de vraag of de vrijheid van onderwijs, zoals bepaald in artikel 24 van de Grondwet, dergelijke mogelijke praktijken toelaat.

Het gesubsidieerd vrij onderwijs is een functionele openbare dienst, met andere woorden een dienst die ten behoeve van geheel de bevolking of een gedeelte ervan op privé-initiatief wordt georganiseerd met het oog op het vervullen van een taak van algemeen belang en daarvoor met gemeenschapsgelden wordt gesubsidieerd. Het zou wenselijk zijn om ook aan deze openbare dienst, net zoals aan het officieel onderwijs, dezelfde aanvaardingsplicht op te leggen.

B. In bijkomende orde :**Paragraaf 2 vervangen door wat volgt :**

"§ 2. Een schoolbestuur van het gesubsidieerd onderwijs kan een inschrijving van een leerling om andere redenen uitzonderlijk weigeren op grond van gewichtige redenen.

Deze redenen moeten verzoenbaar zijn met de basisbeginselen van een democratische samenleving en de fundamentele rechten en vrijheden.

Elke vorm van weigering tot inschrijving is verboden op grond van geslacht, taal, godsdienst, politieke of andere overtuiging, ras, huidskleur, maatschappelijke afkomst, nationale of etnische afstamming, vermogen, handicap, geboorte of andere status van het kind of van een ouder of wettige voogd."

VERANTWOORDING

Dit amendement behoudt het weigeringsrecht van het gesubsidieerd vrij onderwijs, maar omschrijft duidelijk binnen welk fundamenteel kader dit recht moet worden uitgeoefend.

Het weigeringsrecht dient te kaderen binnen de basisbeginselen van een democratische samenleving en de fundamentele rechten en vrijheden.

De verbodsbepaling verwijst naar de internationale verdragsrechtelijke verplichtingen die opgenomen zijn in de interne rechtsorde en meer bepaald : de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens van 10 december 1948 ; het Internationaal Verdrag van 7 maart 1966 inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie, opgesteld te New York en goedgekeurd bij wet van 9 juli 1975 ; het Verdrag van 18 december 1979 inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen, opgesteld te New York en goedgekeurd bij wet van 11 mei 1983 en het Verdrag van 20 november 1989 inzake de rechten van het kind, opgesteld te New York en goedgekeurd bij wet van 25 november 1991 en goedgekeurd bij decreet van de Vlaamse Raad d.d. 15 mei 1991.

Karel DE GUCHT
Kris VAN DIJCK
Ludo SANNEN

Artikel 67

AMENDEMENT

voorgesteld door de heren Karel De Gucht,
Ludo Sannen en Kris Van Dijck

Een derde lid toevoegen, dat luidt als volgt :

"De regering bepaalt identieke regels inzake boekhouding en financiële controle voor alle scholen, ongeacht of ze gefinancierd of gesubsidieerd worden."

VERANTWOORDING

Zowel de gefinancierde als gesubsidieerde scholen doen een beroep op gemeenschapsgelden.

Uit de omstandigheid dat, anders dan het officieel onderwijs, dat belast is met een openbare dienst in de organieke betekenis van het woord, het gesubsidieerd vrij onderwijs een functionele openbare dienst is (al dan niet georganiseerd in de vorm van een v.z.w.), kan niet worden afgeleid dat de scholen van het officieel en het vrij gesubsidieerd onderwijs onderworpen dienen te worden aan verschillende regels en verplichtingen inzake financiële controle en boekhouding, doch wel integendeel.

Door uniforme regels te ontwerpen inzake boekhouding en financiële controle voor alle scholen die door de gemeenschap worden gefinancierd of gesubsidieerd, verhoogt de in artikel 24 van de Grondwet beoogde onderwijsgelijkheid en de mogelijke toetsing aan objectiveerbare verschillen die een verschil in financiering kunnen verantwoorden. Zolang men niet over vergelijkbare gegevens beschikt kan men de objectiveerbare verschillen immers niet volledig in rekening brengen.

Karel DE GUCHT
Ludo SANNEN
Kris VAN DIJCK

Artikel 68**AMENDEMENT**

voorgesteld door de heren Ludo Sannen,
Kris Van Dijck en Karel De Gucht

Aan § 1 een 3° toevoegen, dat luidt als volgt :

"3° geen inschrijvingen van leerlingen weigeren, behoudens de in artikel 31 vastgestelde weigering."

VERANTWOORDING

Zie verantwoording bij het amendement op artikel 31.

Ludo SANNEN

Kris VAN DIJCK

Karel DE GUCHT

Artikelen 79 tot 95**AMENDEMENT**

voorgesteld door de heren Karel De Gucht,
Ludo Sannen en Kris Van Dijck

Deze artikelen schrappen.**VERANTWOORDING**

Deze schrapping impliceert dat er een nieuwe financieringsregeling moet worden voorzien die expliciet gebaseerd is op mogelijke objectieve verschillen die een verschil in financiering kunnen verantwoorden, zoals de Grondwet bepaalt. De indieners willen dus zeker niet de bestaande situatie bestendigen, integendeel ;

Artikel 24, paragraaf 4 van de Grondwet bepaalt dat alle leerlingen of studenten, ouders, personeelsleden en onderwijsinstellingen gelijk zijn voor de wet of het decreet en dat de wet en het decreet rekening houden met objectieve verschillen, waaronder de eigen karakteristieken van iedere

inrichtende macht, die een aangepaste behandeling verantwoordt ;

Het Arbitragehof in zijn arrest nr. 38/91 d.d. 5 december 1991 stelt dat, op grond van artikel 24, paragraaf 4, tweede zin, de wet en het decreet een "aangepaste behandeling" kunnen voorzien, voor zover dat verantwoord is gelet op de objectieve verschillen, waaronder de eigen karakteristieken van iedere inrichtende macht ;

Luidens hetzelfde arrest moet het bestaan van een dergelijke verantwoording worden beoordeeld met inachtneming van het doel en de gevolgen van de bestreden norm en indien vaststaat dat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel geen redelijk verband van evenredigheid bestaat, is het gelijkheidsbeginsel geschonden ;

Bovenvernoemd arrest besluit eveneens dat, zodra er objectieve verschillen bestaan die een verschillende behandeling kunnen verantwoorden, de decreetgever zich op maatregelen waarbij de nationale wetgever voor de gelijktijdige herziening van de artikelen 127 en 24 van de Grondwet de schoolvrede tot stand had gebracht, kan baseren :

– Overwegende dat overeenkomstig artikel 79 van het ontwerp van basisonderwijs, de toekomstige verdeling van de in de algemene uitgavenbegroting voorziene werkingsbudgetten voor basisonderwijs, tussen het gefinancierd en het gesubsidieerd onderwijs louter zal berusten op de in de algemene uitgavenbegroting van 1996 voorziene budgetten, aangepast met de in dit artikel voorziene aanpassingscoëfficiënten A1 en A2 ;

– Overwegende dat de aanpassingscoëfficiënten A1 en A2 enkel in abstracto de werkingsmiddelen tussen het gefinancierd basisonderwijs en het gesubsidieerd basisonderwijs pro rata van het aantal leerlingen verdelen, rekening houdend met de indexeringsmechanismen, en ten belope van een verhouding 0,4/0,6, zonder dat in het ontwerp een objectieve verantwoording wordt gegeven voor deze verhouding ;

– De artikelen 80, 81, 82 en 83 van dit decreet bepalen dat er in hoofde van het gefinancierd onderwijs een niet-objectiveerbaar verschil bestaat en dat de 87,5 % vrijgekomen loonkost van het meester-, vak- en dienstpersoneel en de volledig vrijgekomen loonkost van de rekeningplichtig-correspondenten naar rata van het aantal regelmatige leerlingen moet worden verdeeld tussen het gefinancierd onderwijs en het gesubsidieerd onderwijs ;

– Door een bepaald deel van de financiering te isoleren, het te kwalificeren als niet-objectiveerbaar en dienvolgens uit te wissen, dit ontwerp van decreet voorbij gaat aan de door de Grondwet beoogde financiering die een globaal evenwicht waarborgt ;

– Overwegende dat, door bij de verdeling van de vrijgekomen middelen enkel rekening te houden met het aantal leerlingen, dit ontwerp geen rekening houdt met de globale objectieve verschillen die tussen het gefinancierd en het gesubsidieerd onderwijs bestaan e.g.

- de gemiddelde schoolgrootte ;
- de infrastructuur en de inplanting ervan ;
- de verplichtingen inzake levensbeschouwelijke vakken ;
- de kostprijs van internaten en het leerlingenvervoer met het oog op het waarborgen van de vrije keuze ;
- het personeelsstatuut ;

- de strengere administratieve verplichtingen voor een organieke openbare dienst ;
- de acceptatieplicht voor het gefinancierd onderwijs ;
- de inrichting van slechts eenmalig aangeboden richtingen (bijvoorbeeld Rijn- en binnenvaart, optica) ;
- de MST-functie van de PMS-centra van het gefinancierd onderwijs ;

.....

– Overwegende dat derhalve een aanpassing van de verdeling van de middelen voor basisonderwijs tussen het gefinancierd en het gesubsidieerd onderwijs enkel kan berusten op een omstandige motivering van de objectieve verschillen, en deze in dit ontwerp niet expliciet worden aangetoond ;

Worden de artikelen 79 tot en met 95 geschrapt uit hoofde van een mogelijke strijdigheid met artikel 24 van de Grondwet.

Karel DE GUCHT

Ludo SANNEN

Kris VAN DIJCK

Artikel 98

I. AMENDEMENT

voorgesteld door de heren Ludo Sannen,
Karel De Gucht en Kris Van Dijck

Dit artikel vervangen door wat volgt :

" Artikel 98

Elke school voor gewoon onderwijs kan de vrije keuze bedoeld in artikel 25, §1, 1° verzekeren onder de volgende voorwaarden :

– zij staat open voor alle leerlingen ongeacht de ideologische, filosofische of godsdienstige opvattingen van de ouders en de leerlingen ;

– zij bevestigt haar open karakter door het opstellen van een neutraliteitsverklaring en voldoet tegelijk aan de onderstaande voorwaarden :

a) de leerplannen volgen van de ARGO, OVSG of CVPO, of eigen leerplannen hiermee verenigbaar ;

b) een schoolwerkplan, schoolreglement en schoolboeken gebruiken in overeenstemming met het open karakter bedoeld in §1 ;

c) begeleid worden door een officieel PMS-centrum ;

d) begeleid worden door de begeleidingsdienst van de ARGO, OVSG of CVPO ;

e) het godsdienstonderwijs of het onderwijs in de niet-confessionele zedenleer wordt door een leermeester gegeven ;

f) de oudervereniging van de school kan alleen aansluiten bij het ondersteuningscentrum van ouderverenigingen van het officieel onderwijs. "

Ludo SANNEN

Karel DE GUCHT

Kris VAN DIJCK

II. AMENDEMENT

voorgesteld door de heren Karel De Gucht,
Roland Deswaene, mevrouw Sonja Van Lindt
en mevrouw Marleen Vanderpoorten

Dit artikel vervangen door wat volgt :*"Artikel 98*

Alle scholen voor gewoon onderwijs kunnen de vrije keuze bedoeld in artikel 25, §1, 1° waarborgen indien ze aan onderstaande voorwaarden voldoen ; de scholen voor gewoon onderwijs, georganiseerd door een gemeentebestuur of een provinciebestuur verzekeren eveneens de vrije keuze bedoeld in artikel 25, § 1, 1° en voldoen aan de onderstaande voorwaarden :

1° Zij staan open voor alle leerlingen ongeacht de ideologische, filosofische of godsdienstige opvattingen van de ouders en de leerlingen.

2° Zij bevestigen hun open karakter door het opstellen van een neutraliteitsverklaring en voldoen tegelijk aan de onderstaande voorwaarden :

a) de leerplannen volgen van de ARGO, OVSG of CVPO, of eigen leerplannen hiermee verenigbaar ;

b) een schoolwerkplan, schoolreglement en schoolboeken gebruiken in overeenstemming met het open karakter bedoeld in §1 ;

c) begeleid worden door een officieel PMS-centrum ;

d) begeleid worden door de begeleidingsdienst van de ARGO, OVSG of CVPO ;

e) het godsdienstonderwijs of het onderwijs in de niet-confessionele zedenleer wordt door een leermeester gegeven ;

f) de oudervereniging van de school kan alleen aansluiten bij het ondersteuningscentrum van ouderverenigingen van het officieel onderwijs."

VERANTWOORDING

– Overwegende dat artikel 24, § 1 de keuzevrijheid van de ouders waarborgt ;

– Overwegende dat artikel 25, § 1 van het ontwerp van decreet basisonderwijs bepaalt dat deze grondwettelijke keuzevrijheid beperkt wordt tussen officieel onderwijs en vrij onderwijs, gebaseerd op een erkende godsdienst of een erkende levensbeschouwing ;

– Overwegende dat ook vrije scholen vrije keuze scholen moeten kunnen zijn indien ze aan de voorwaarden voldoen ;

– Dat overeenkomstig artikel 3, 38° onder officieel onderwijs dient te worden begrepen het onderwijs georganiseerd door een openbaar bestuur en overeenkomstig 58° van hetzelfde artikel het vrij onderwijs het onderwijs is dat georganiseerd wordt door een natuurlijk persoon of een private rechtspersoon ;

– Dat het gemeentelijk of provinciaal onderwijs met andere woorden officieel onderwijs is dat georganiseerd wordt door een gedecentraliseerd of plaatselijk bestuur en overeenkomstig de rechtspraak van het Arbitragehof het officieel gesubsidieerd onderwijs beschouwd dient te worden als een openbare dienst in de organieke betekenis van het woord (Arbitragehof, arrest nt. 27/92, ut supra) ;

– Dat het ontwerp van decreet de status van vrije keuze school beperkt tot die officiële scholen die hetzij ingericht worden door de ARGO, hetzij beantwoorden aan de criteria van artikel 98 ;

– Dat deze criteria tot doel hebben het "open karakter" van deze scholen te waarborgen ;

– Dat het ontwerp van decreet de status van vrije keuze school beperkt tot per 1 september 1997 nieuw opgerichte scholen voor gewoon onderwijs en georganiseerd door een gemeentebestuur of een provinciebestuur en derhalve de bestaande scholen van het gesubsidieerd officieel onderwijs uitsluit ;

– Overwegende dat uit de voorwaarden van artikel 98 van het ontwerp van decreet a contrario kan worden afgeleid dat een krachtens dit decreet gecatalogeerde officiële school die geen vrije keuze school kan zijn, de leerplannen, een schoolwerkplan, schoolreglement kan volgen, schoolboeken kan gebruiken, zich kan laten begeleiden door een PMS-centrum en een begeleidingsdienst van het vrij gesubsidieerd onderwijs, alsook haar oudervereniging zich kan aansluiten bij het ondersteuningscentrum van ouderverenigingen van het vrij onderwijs ;

– Overwegende dat bezwaarlijk kan worden aangenomen dat een formeel als officieel geprofileerde school, die een organieke openbare dienst behartigt en wordt ingericht door een gedecentraliseerd of plaatselijk bestuur, zich inhoudelijk gedeeltelijk of volledig kan profileren als een vrije school met een in de praktijk duidelijk confessioneel project ;

– Dat op deze wijze immers afbreuk wordt gedaan aan de door dit ontwerp beoogde vrije keuze en het onderscheid tussen officieel onderwijs enerzijds, en vrij onderwijs gebaseerd op een erkende godsdienst of een erkende levensbeschouwing anderzijds ;

– Overwegende dat overeenkomstig artikel 24, § 1 van de Grondwet de gemeenschap neutraal onderwijs inricht en dat provincies en gemeenten evenzeer openbare besturen zijn die geacht worden officieel onderwijs in te richten waarin duidelijk de filosofische, ideologische of godsdienstige opvattingen van de ouders en leerlingen moeten worden geëerbiedigd ;

– Dat deze eerbiediging niet louter beperkt kan zijn tot het inrichten van levensbeschouwelijke vakken naar keuze, maar zich ook dient te vertolken in het leerplan en het schoolwerkplan van de school, alsook in het officieel karakter van de PMS-centra, de begeleidingsdiensten, alsook de oudervereniging ;

is het opportuun om aan alle officiële scholen het open karakter te geven waardoor ze de vrije keuze waarborgen.

Karel DE GUCHT

Roland DESWAENE

Sonja VAN LINDT

Marleen VANDERPOORTEN
